خط جوان

سلام بر شما مخاطبان همیشگی «جوان». دلگویه‌های شما عزیزان را از ساعت ۱۵ تا ۲۰ از طریق شماره ۸۸۴۹۸۴۴۰ شنوا و پذیرا هستیم. این ستون را مسئولان و مدیران با حساسیت ویژه می‌خوانند.

درخواست ایجاد خط تاکسیرانی ولیعصر تا میدان صادقیه

کمالی - تهران: از سازمان تاکسیرانی درخواست می‌شود خط تاکسیرانی از ولیعصر به میدان صادقیه را راه‌اندازی کند. متأسفانه خطوط موجود از ولیعصر به میدان صادقیه از کارگر، جلال آل احمد به صادقیه تردد می‌کنند و مسافران ولیعصر تا میدان صادقیه که قرار است در خیابان ستارخان، باقرخان و خیابان‌های اطراف پیاده و سوار شوند از دسترسی به وسیله حمل و نقل عمومی جا می‌مانند.

یادداشت

بیژن سورانی

رفع گره‌های شهرنشینی با توسعه پایدار شهری

۳۱ اکتبر روز جهانی شهرها در حالی سپری شد که در کشور ایران آهنگ رشد شهرنشینی براساس آخرین آمارهای اعلامی از سوی مرکز آمار ایران با رشد ۵/۷۲ درصدی در مسیر افزایش جمعیت شهرنشینی قرار گرفته است. براین اساس شهرها به عنوان بزرگ‌ترین کانون‌های زندگی اجتماعی دارای پیچیدگی‌ها و نیازهای بسیاری هستند تا آنجایی که در حال حاضر شهروندان علاوه بر نیازهای خدماتی در سایر حوزه‌ها نیازها و خدمات فرهنگی، اجتماعی و حتی رفاهی را نیز از مسئولان طلب می‌کنند. در این میان نقش شهرداران در توسعه شهری از لحاظ ارتقای زندگی شهرنشینی بسیار با اهمیت است؛ چراکه بعد از فضای خانواده، این شهرها هستند که در زندگی شهروندان ایفای نقش می‌کنند. در این زمینه در بخشی از پیام بان کی‌مون دبیر کل سازمان ملل متحد به مناسبت ۳۱ اکتبر آمده است، «شهرهای قابل زندگی نه‌تنها برای ساکنان آن بسیار مهم هستند بلکه برای ارائه راه‌حل در مورد برخی از جنبه‌های کلیدی توسعه پایدار حائز اهمیتند. همچنین امروز زمان آن است تا مشارکت و همکاری شهرداران و سایر رهبران شهری مورد شناسایی قرار گیرد. دگرگونی شهری نیازمند اراده سیاسی و ظرفیت برای هماهنگی بسیاری از بازیگران و ذی‌نفعان است. شهرداران صدای شهروندان خود هستند و از نقشی متمرکز در ساخت شهرهایی با طراحی مناسب به عنوان موتورهای رونق، نوآوری و دربرگیرندگی برخوردار هستند.» در حال حاضر شهروندان به عنوان سرمایه‌های با ارزش شهرها و حتی جوامع بشری به حساب می‌آیند و کشوری که در ارائه خدمات به شهروندان خود گام‌های بلند بردارد و موانع زندگی شهرنشینی را ارتقا و توسعه دهد می‌تواند گام‌های استواری در مسیر توسعه پایدار به سوی آینده بردارد.

از سوی دیگر در کشور ایران نگاه منسجم به تشکیلات شهرداری دارای تجربه‌ای یکصد ساله و اندی است، با این حال لازم است شهرداران بتوانند با درایت و تعامل با شوراهای شهر، مدیریت یکپارچه شهری را که پاشنه آشیل توسعه شهری به حساب می‌آید، سامان بخشند.

توجه به نیازهای شهروندان و پاسخگویی به نیازهای آنان فارغ از نگاه‌های سلیقه‌ای می‌تواند در کنار واگذاری امور شهری به دستگاه‌های مختلف نقطه قوتی در اداره و ارائه خدمات مطلوب به شهروندان باشد به شرط آنکه از مقاومت دولتی در این زمینه کاسته و اداره امور شهر به شهروندان واگذار شود؛ اقدامی که می‌تواند مسیر توسعه شهرنشینی را هموار کند، به شرط آنکه مشارکت شهروندان به مؤلفه‌های اصلی گفتمان شهری تبدیل شود.

گزیده

ماهانه ۲۱ میلیارد تومان صدقه در کشور جمع آوری می‌شود

کمک ۱۰۰ میلیارد تومانی مردم در طرح احسان حسینی

معاون مشارکت‌های مردمی کمیته امداد امام خمینی(ره) از افزایش صدقات در کشور خبر داد و گفت: هم اکنون ماهانه بیش از ۲۱ میلیارد تومان صدقه در کشور جمع آوری می‌شود.

سعید ستاری با اشاره به مبلغ جمع‌آوری شده در جشن عاطفه‌های امسال اظهار داشت: هم اکنون میزان مبلغ جمع‌آوری شده در جشن عاطفه‌ها به ۳۶ میلیارد تومان رسیده است. وی تصریح کرد: البته این مبلغ در هفته‌های آینده افزایش پیدا می‌کند؛ چراکه آمار قطعی مبالغ جمع‌آوری شده در جشن عاطفه‌ها هنوز اعلام نشده است. ستاری با بیان اینکه میزان کمک‌های مردمی در جشن عاطفه‌ها در سال جاری نسبت به سال‌های گذشته افزایش یافته گفت: پیش‌بینی می‌شود این رقم به ۶۰ میلیارد تومان رسیده باشد. معاون مشارکت‌های مردمی کمیته امداد امام خمینی (ره) خاطرنشان کرد: میزان صدقات در سال جاری نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیری داشته است به طوری که در سال گذشته میزان صدقات در هر ماه ۱۵ میلیارد تومان بود که این رقم هم اکنون به بیش از ۲۱ میلیارد تومان رسیده است. معاون مشارکت‌های مردمی کمیته امداد امام خمینی (ره) از اجرای طرح احسان حسینی در ماه محرم برای کمک به نیازمندان و مددجویان تحت پوشش خبر داد و گفت: از هیئت‌ها در جهت کمک به نیازمندان و اجرای طرح احسان حسینی استفاده می‌شود. وی با اشاره به اینکه براساس هماهنگی‌های انجام شده با هیئت‌های مذهبی مددجویان تحت پوشش در این مکان حضور یافته و علاوه بر اطعام، غذا به منازلشان نیز برده می‌شود و همچنین سبد کالا نیز به این افراد تعلق می‌گیرد. به گفته ستاری، سال گذشته در قالب طرح احسان حسینی ۷۰ میلیارد تومان به نیازمندان و مددجویان تحت پوشش کمیته امداد کمک شد و در سال جاری نیز پیش بینی می‌شود این کمک‌ها به ۱۰۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کند.

بیمه تکمیلی ۷ هزار روزنامه نگار در آینده نزدیک

خبرنگاران با تشکیل تعاونی وام مسکن می‌گیرند

وزیر کار، رفاه و تأمین اجتماعی درباره خبر رد شدن وام مسکن خبرنگاران در جلسه اخیر شورای پول و اعتبار که در برخی رسانه‌ها منتشر شد، گفت: شورای پول و اعتبار هیچ مصوبه‌ای در خصوص وام مسکن خبرنگاران نداشته است. در هر حال اگر روزنامه‌نگاران در قالب تعاونی‌هایی هم تشکل یابند، ما آماده‌ایم که وام‌های مربوط را به آنها هم پرداخت کنیم.

علی ربیعی وزیر کار، رفاه و تأمین اجتماعی، درباره وظایف وزارتخانه متبوعش در قبال روزنامه‌نگارانی که به دلیل از دست دادن شغل خود در اثر تعطیلی یا توقیف رسانه‌شان، موقعیت بیمه‌ای آنها به خطر می‌افتد، به «مهر» گفت: وزارت ارشاد تا چندی پیش از محل بودجه‌ای که تأمین اعتبار شده بود، خبرنگاران را بیمه می‌کرد اما مدتی این تأمین اعتبار با وقفه مواجه شد، البته خوشبختانه این مشکل بعد از مدتی حل شد و این روند همچنان توسط وزارت ارشاد ادامه دارد. وی در مورد بیمه درمانی خبرنگاران و روزنامه‌نگاران هم گفت: آن دسته از اهالی رسانه که از طریق وزارت ارشاد بیمه شده‌اند، کماکان می‌توانند از خدمات درمانی بیمه تأمین اجتماعی استفاده کنند و چنانچه چنین امکانی برای آنها وجود نداشته باشد، می‌توانند دفترچه درمانی خود را در قالب طرح نظام جامع سلامت دریافت کنند. ربیعی افزود: ما حدود ۷ هزار نفر از خبرنگاران را با کمک اداره کل مطبوعات وزارت ارشاد شناسایی کرده‌ایم و مکاتبات مربوط به تأمین اعتبار لازم برای بیمه آنها را با سازمان مدیریت انجام داده‌ایم و با یک سازمان بیمه‌گر تکمیلی به نام «آتیه‌سازان حافظ» هم که می‌تواند خدمات بهتر را با قیمت پایین‌تر ارائه کند، در این خصوص به توافق رسیده‌ایم و چنانچه اعتبار لازم در این مورد تأمین شود، به احتمال بسیار زیاد با این سازمان بیمه‌گر در مورد بیمه تکمیلی این ۷ هزار نفر اقدام خواهد شد.

رئیس ستاد اقامه نماز کشور خواستار عزم عمومی برای احیای رونق مساجد شد

ترویج نماز در کشور گرفتار شیوه‌های قدیمی

گزارش یک

نفیسه ابراهیم زاده انتظام

نزدیک شدن به سالروز قیامی که بنیان آن بر امر به معروف و نهی از منکر و اقامه دین نبی(ص) و نماز استوار است، فرصتی است برای یادآوری اهمیت کارکردهای اجتماعی و فرهنگی نماز. این در حالی است که طی سال‌های متمادی غفلت از به روز کردن شیوه‌های تشویق و ترغیب نوجوانان و جوانان به نماز نه‌تنها جامعه را از برکات اقامه آن محروم ساخته بلکه فریضه - رسانه نماز را در مقایسه با سایر رسانه‌ها مهجور کرده است.

دنیای امروز دنیایی است که در آن همه چیز زندگی پیوند ناگسستی به اقتصاد دارد. به طوری که ترویج بسیاری از اصول اعتقادی بی‌پایه که در پاسخ به نیازهای معنوی افراد جامعه سر در می‌آورند، سعی می‌کنند رنگ و بویی از مبانی سرمایه‌داری بگیرند تا با این دست نیازهای روز جامعه همراه شوند. در مقابل ما نیز (با اینکه پرچمدار جبهه مبارزه با این نظم نوین جهانی و ماسونی هستیم) تا حدودی قربانی نفوذ این طرز تفکر شده‌ایم؛ تفکری که در آن همه چیز به اقتصاد وابسته است و فرهنگ شاید وقتی دیگر در برنامه‌های ما قرار می‌گیرد و در این مسیر بزرگ‌ترین ظلم‌ها را به فرایض دینی از جمله نماز و امر به معروف و نهی از منکر و کارکردهای آنها کرده‌ایم.

■ جایگاه نماز در دنیای ما

به بیان دیگر خودمان دنیایی ساخته‌ایم که اصل توسعه و پیشرفت در آن یعنی پیشرفت اقتصادی و از طرفی کارکردهای دین را خواسته یا ناخواسته و تلویحی از آن زدوده‌ایم. این ملغمه اجتماعی که دودش به چشم نسل جوان رفته، به اضافه شیوه‌های کهنه برای ترویج نماز از آن یک فریضه کهنه می‌سازد که در گذشته کاربرد داشته و در دنیای امروز تنها کارکرد تخدیری دارد. همچنین برخورد نامناسب با مسئله تشویق نوجوانان و جوانان به نماز در این مسیر بی‌تأثیر نبوده است. یعنی نظام آموزشی و تربیتی ما در تمام دوران‌ها و بدون در نظر گرفتن مقتضیات زمان فرض را بر این می‌گذارد که تهدیدهای موجود آنقدر بزرگ و جدی نیستند که دانش‌آموزان و جوانان ما را از صفوف نماز بربایند و این خوش‌بینی باعث شده امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری نامتناسبی با شرایط روز جامعه برای تشویق جوانان و نوجوانان به نماز اختصاص داده شود.

مثلاً معلمان پرورشی یا مسئولان برگزاری و اقامه نماز در مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و فرهنگی و به طور کلی در کشور به کمترین و ناکارآمدترین ابزار روانشناسی، زمان‌شناسی، آسیب‌شناسی اجتماعی و ظرافت‌های اخلاقی مجهزند. این در حالی است که منبر و مسجد در آموزه‌های دین ما یک رسانه هستند. اما در حال حاضر این رسانه در شیوه انتقال پیام خود چندین دهه عقب است و به راحتی میدان را برای رسانه‌های ریز و درشت که داخلی و خارجی بودن آنها در رواج آموزه‌های اخلاقی و اجتماعی غلط چندان با هم فرقی نمی‌کنند باز گذاشته‌اند.

محدود ماندن به قرائت نماز ما را از اقامه آن باز داشته است. به طوری که حتی انجام برخی فرایض دینی را در تضاد با انجام وظایف شهروندی، استخدامی و... خود می‌بینند.

در این رابطه پیام حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی به عنوان رئیس ستاد اقامه نماز به اجلاس هفته گذشته معلمان بسیجی سراسر کشور، حائز نکاتی است که به لحاظ سابقه طولانی وی در این مسئولیت قابل تأمل هستند. حجت‌الاسلام قرائتی در پیام خود به اجلاس مذکور چند روش راهبردی را برای دعوت به نماز پیشنهاد می‌کند که برگزاری جشن‌های تکلیف به شیوه کارشناسی شده و تجلیل از شاگرد اول‌های مدارس در مسجد از جمله آنها هستند.

■ همه مسئولند

در پیام رئیس ستاد اقامه نماز کشور آمده است: اگر اجازه دهیم افراد خوش‌صدا از نسل نو، به نوبت مسئولیت اذان مسجد را بر عهده بگیرند، اگر نسل نو مقالات کوتاه و شیرینی بنویسند و آنها را در مسجد بخوانند و مانند این کارهای فرهنگی، تربیتی و اجتماعی را انجام دهند، مسجد رونق ویژه‌ای خواهد یافت و این رونق‌ها نیز دعوت عملی به حضور در نماز جماعت است. اگر تحصیلکردگان و فرهنگیان کلاس‌های جبرانی برای بچه‌هایی که در درس ضعیف هستند و دهها نمونه از این کارها، می‌تواند دعوت عملی به نماز و مسجد باشد و نسل نو احساس کنند مسجد افزون بر ایجاد ارتباط بین آنان و خدا، مکان مناسبی برای حل انواع مشکلات آنان است و تمام ضعف‌های آنها را جبران می‌کند. اگر ما امکانات و تشویق‌های خود را به نماز گره بزنیم، نماز رونق ویژه‌ای خواهد یافت. همچنین اگر شما و دیگر چهره‌های معروف و فرهیختگان در مساجد شرکت کنید، اگر افراد مسائل امنیتی خود را از سوی بسیج مسجد تأمین نمایند، اگر شبانه‌روز در مسجد برای کسانی باز باشد که برنامه مطالعه و گفت‌وگو، مباحثه و امثال آن را دارند یا دید و بازدیدهای رسمی و غیررسمی را در مساجد قرار دهند، مساجد فعال خواهند شد. اگر عیادت بیماران از سوی شما و تفقد از غایبین انجام گردد. اگر به افراد تازه وارد احترام گذاشته شود و با قیام و تکان خوردن برای آنان جا باز کنیم هم آنان دلگرم می‌شوند و هم خدا در قرآن وعده داده پاداش این جا دادن‌ها گشایش در همه امور خواهد بود.

حجت‌الاسلام قرائتی در ادامه این پیام با اشاره به کارکردهای نماز و مسجد در صدر اسلام آورده است: مسائلی چون قضاوت، آموزش، کمک به فقرا، مکانی برای آوارگان و مهاجران، مشورت، بسیج کردن مردم برای جبهه‌ها، تبلیغات و حتی عقد فاطمه زهرا(س) همه در مسجد انجام می‌شد.

اینکه تنها اجلاسی که هر سال مقام معظم رهبری پیام می‌دهد و شخصاً برای نوجوانان دختر و پسر اقامه جماعت می‌کنند و از اینکه بیش از ۲۰ پیام که برای نماز داده‌اند همه را به نوعی مسئول دانسته‌اند به اضافه زمینه مذهبی و اعتقادی جامعه نشان می‌دهد که گسترش و ترویج نماز یک مطالبه عمومی در جامعه است.

گزارش ۲

زهرا چیذری

بار افزایش ۳۰۰ درصدی تعرفه‌ها بر دوش بیماران بخش خصوصی

بیمه‌های تکمیلی پا پس کشیدند

طرح تحول سلامت از منافع بیمار به منافع پزشک تغییر جهت داده است

به رغم آنکه بنا به اظهار معاون درمان وزارت بهداشت با اجرای طرح تحول سلامت و ابلاغ کتاب تعرفه گذاری نسبی تعرفه‌ها، پرداخت از جیب مردم به ۶ درصد کاهش یافته است اما با سر زدن به مراکز درمانی بخش خصوصی متوجه می‌شوید افزایش ۱۲۰ تا ۳۰۰ درصدی تعرفه‌ها دیگر حتی با جیب مراجعه‌کنندگان خاص این بخش جور در نمی‌آید و بسیاری از بیمه‌های تکمیلی نیز از پوشش افزایش سرسام‌آور تعرفه‌های واقعی شده سرباز می‌زنند.

ابلاغ کتاب جدید تعرفه‌ها حاشیه‌ها و سر و صدای زیادی را در نظام سلامت ایجاد کرده است. این کتاب تلاش کرده آنقدر تعرفه‌ها را افزایش بدهد تا پزشکان ناراضی را هم راضی کند دریافت‌های غیر قانونی نداشته باشند. با افزایش ۱۲۰ تا ۳۰۰ درصدی تعرفه خدمات پزشکی، افزایش شکاف درآمد میان پزشکان و پرستاران به عنوان دو قطب نظام درمان مشهودتر شده است؛ شکافی که حالا قرار است با اجرای آزمایشی قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری که هفت سال است بر زمین مانده پر شود. اما هم اکنون مراجعان بخش خصوصی با تعرفه‌های واقعی شده‌ای مواجهند که با واقعیت جیب آنها جور در نمی‌آید و افزایش یک باره تعرفه‌ها پس از دو دهه را باید بیماران از جیب پرداخت کنند.

■ پا پس کشیدن بیمه‌های تکمیلی از کتاب جدید تعرفه‌ها

انگار بخش خصوصی از طرح تحول سلامت جا مانده است در حالی که الزاماً تمام بیماران مراجعه کننده به این بخش از ثروتمندان جامعه محسوب نمی‌شوند و گاهی به دلیل اضطرار بیماری و صف‌های طولانی درمان در بخش دولتی به این بخش مراجعه می‌کنند. منابع گام سوم طرح تحول سلامت برای بخش دولتی از محل یارانه‌های سلامت تأمین می‌شود اما در بخش خصوصی بیمه‌های پایه فقط تعرفه‌های دولتی را پوشش می‌دهند و مابقی آن برعهده بیمه‌های مکمل است. حالا بیمه‌های تکمیلی هم با این بهانه که بیماران را براساس تعرفه‌های قدیم بیمه کرده‌اند می‌گویند در سال جاری تنها به سقف تعهدات خود پایبند هستند. این در حالی است که قرار بود برنده اصلی نظام تعرفه‌گذاری مردم باشند اما در عمل با اجرای گام سوم طرح تحول سلامت و افزایش ۱۲۰ تا ۳۰۰ درصدی تعرفه‌ها، برندگان اصلی این طرح پزشکانی شده‌اند و بودجه اجرای فاز سوم طرح تحول در بخش خصوصی به صورت مستقیم و در بخش دولتی به صورت غیر مستقیم و در برابر اختصاص درآمد هدفمندی یارانه‌ها به طرح تحول ۱۵۰۰ میلیارد تومان بودجه را از جیب مردم به جیب پزشکان می‌ریزد.

■ وظایف دوازده‌گانه برای برخورد با زیرمیزی

حتی در بخش‌های دولتی هم مردم از کم و کیف دریافت‌ها چندان اطلاعی ندارند تا بدانند کدامش زیرمیزی و کدامش تعرفه‌های مصوبی است که باید پرداخت شود به همین خاطر هم پس از ابلاغ وزارت بهداشت، شرح وظایف نمایندگان و مسئولان فنی خود را در حیطه تعرفه‌های درمانی اعلام کرده است. به استناد «بسته نظارتی مصوب شورای عالی بیمه و شورای عالی سازمان نظام پزشکی و آیین‌نامه شرح وظایف مسئولان فنی مؤسسات، ابلاغی وزارت بهداشت» مسئولان فنی مؤسسات در شیفت صبح به عنوان نماینده وزارت بهداشت، مسئولیت نظارت بر حسن اجرای تعرفه‌های خدمات سلامت و پاسخگویی به مراجع ذیصلاح را برعهده دارند.

مطابق این بسته نظارتی باید به تمام مراجعه‌کنندگان به مؤسسه مبنی بر اینکه تمام پرداخت‌ها از سوی گیرندگان خدمات سلامت باید در مؤسسه از طریق سیستم مالی آن و در ازای دریافت صورتحساب و رسید رسمی صورت گیرد، اطلاع رسانی شود. همچنین ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی - درمانی مؤسسه، باید بدانند هر نوع دریافتی در خصوص خدمات ارائه شده خارج از مؤسسه ممنوع است.

اطلاع‌رسانی فعال در رابطه با تعرفه هتلینگ مؤسسه، تعرفه ویزیت‌ها و شماره تلفن ۱۶۹۰ به تمام مراجعین در قالب تابلو اعلانات، پوستر یا تراکت و سایت اینترنتی، پاسخ‌دهی به متقاضیان در خصوص میزان تعرفه‌های خدمات بهداشتی - درمانی شایع ارائه‌شده توسط مؤسسه و حتی اطلاع‌رسانی درباره تعرفه‌های خدمات بهداشتی - درمانی شایع به صورت کتابچه، پمفلت، سایت اینترنتی بیمارستان یا سکوهای اطلاع‌رسانی دیجیتال از جمله موارد دیگر این بسته نظارتی است. مسئول فنی موظف است هرگونه ابهام یا اعتراض در خصوص تعرفه‌ها و نحوه دریافت آنها در مؤسسه را از سوی مراجعان تحت رسیدگی قرار داده و در صورت بروز تخلف، آن را حداکثر ظرف دو روز کاری به ستاد استانی نظارت بر تعرفه‌ها گزارش نماید.

در صورت ثبت شکایت در ستاد نظارت بر تعرفه‌ها و بنا به درخواست ستاد، مسئول فنی موظف است نسبت به ارائه اطلاعات و مدارک خواسته‌شده و شفاف‌سازی پرونده‌ها همکاری لازم را بنماید.

و در صورت استقرار واحد نظارت یا لزوم بازرسی از مؤسسه با تشخیص ستاد کشوری یا استانی نظارت بر تعرفه‌ها، مسئول فنی موظف به همکاری لازم و مستمر با این واحد یا بازرسان است.

برنامه‌ریزی و تدبیر اجرایی در ایجاد مکانیزم خود نظارتی در مؤسسات برعهده مسئول فنی مؤسسه است. برنامه‌ریزی، طراحی و تدوین فرایندهای افزایش کیفیت و ممانعت از تحمیل هزینه‌ها و خدمات غیرضروری به بیماران، پیشنهاد ضوابط و مقررات در راستای اجرای بهینه کنترل و نظارت بر تعرفه‌های خدمات بهداشتی درمانی به ستاد استانی یا کشوری نظارت بر تعرفه‌ها و بررسی موردی مراجعین هنگام ترخیص یا بعد از دریافت خدمت در خصوص بررسی احتمال پرداخت یا پیشنهاد پرداخت مبلغی خارج از تعرفه‌های مصوب و خارج از سیستم مالی مؤسسه از دیگر مواردی است که قرار است در این بسته رعایت شود. با وجود این اما هنوز ساز و کار مناسبی برای بخش خصوصی و نظارت بر زیرمیزی پزشکان در این بخش طراحی نشده است.

نگاه

زهرا چیذری

برگزاری همایش شیرخوارگان حسینی در ایران و ۲۳۰ نقطه جهان

خونی که یک قطره‌اش سهم زمینی‌ها نشد

چقدر سقف آسمان کوتاه است جایی که پای معصومیت به میان بیاید. در محفل شیرخوارگان حسینی می‌شد پیوند آسمان و زمین را به واسطه این همه معصومیت به چشم دید. «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا» زیباترین بهانه است تا هزاران علی اصغر امسال همچون سال‌های گذشته، در مصلای تهران و ۲ هزار و ۵۰۰ نقطه از ایران و ۲۳۰ نقطه از پنج قاره جهان در پاسخ به ندای «هل من ناصر ینصرنی» مولایشان گرد هم بیایند تا یک بار دیگر حقانیت قیام حسینی و حجت این حقانیت یعنی طفل شش ماهه‌ای را که بی‌هیچ گناهی روی دست پدر پرپر شد با نمایش معصومیت شیرخوارگان حسینی به تصویر بکشند.

معصومیت را می‌توانستی از چشم‌هایشان بخوانی که گاهی در همنوایی با مدیحه‌سرایانی که قصه حنجره و تیر سه شعبه را حکایت می‌کردند، بارانی می‌شد و مروارید غلتان اشک روی گونه‌هایشان می‌غلتید. شاید هم قطرات اشک مادرانشان بود که بر صورت شیرخوارگانشان می‌چکید تا درس و مشق عاشقی را از همین شیرخوارگی به آنها بیاموزند. برخی‌هاشان در آغوش امن مادر چشم‌هایشان را بر هم گذاشته و آرمیده بودند و برخی دیگر بی‌قراری می‌کردند اما یقیناً هیچکدام لب تشنه نبودند. وقتی سرهایشان را بلند می‌کردند تا شاید برای حسینی ماندن خودشان و حسینی بودن ما دعا کنند، سفیدی گلویشان آشکار می‌شد و سوزناک‌ترین روضه تاریخ بی‌هیچ نوایی سیل اشک را از چشمانت جاری می‌کرد. یادآوری خونی که زمین کربلا در حسرت یک قطره‌اش ماند و آسمان در جدلی با زمین و جاذبه‌اش، خریدار خونی شد که زمینی نبود. می‌شد شیرخوارگان بیماری را دید که روی دست مادرانشان آمده بودند تا به واسطه شیرخواره حسین(ع) مشمول نگاهی از سوی پروردگار شوند و دست پر از این محفل بیرون بیایند. این جمع حسینی اما فقط جمع مادران و شیرخوارگان حسینی نبود. کم نبودند حاجت‌مندانی که آمده بودند تا به واسطه این همه معصومیت دست به آسمان ببرند و سیب اجابت را از درخت مهربانی خداوند بچینند.

محیط زیست

علی خدایی

فاضلاب، پاشنه آشیل محیط زیست ایران

در این بازه زمانی کمتر هموطنی یافت می‌شود که بر تأثیرات مخرب و مخاطره انگیز فاضلاب‌های خانگی، صنعتی و بیمارستانی بر حوزه‌های مختلف محیط زیست کشور بی‌اطلاع باشد. این بحران تا به جایی دامن گسترده که به حق می‌توان از آن به عنوان «پاشنه آشیل» محیط‌زیست کشور نام برد. شاهد مثال این قصه، اخبار هر روزه و پیوسته‌ای است که به گونه‌ای غیر مستقیم بر مرگ زود هنگام طبیعت زیبای کشور و از بین رفتن داشته‌های ارزشمند یک ملت دلالت دارد. در حالی که این دریافت غم‌انگیز با ناکارآمدی مسئولان و بی‌اهمیتی مردم، به یک تراژدی تبدیل شده است.

اما اولین سؤالی که در مواجهه با اخباری از این دست به ذهن قاطبه مخاطبان متبادر می‌شود، یافتن سلسله دلایل و روابط علت و معلولی پیچیده‌ای است که در نهایت رسیدن به چنین اوضاع غم انگیزی را رقم زده است. در حالی که باید اذعان کرد یافتن دلایلی که کشور ما را در رسیدن به چنین جایگاه ناشایسته‌ای رهنمون شده، شکل و ماهیتی پیچیده ندارد و بر یک اصل بدیهی و بسیار ساده استوار است. این اصل که آبشخور سایر دلایل و براهین است کم‌کاری و ناکارآمدی مسئولانی است که وظیفه سازندگی و وسعت بخشی به کشور را در ادوار و دولت‌های گذشته بر عهده داشته‌اند.

به بیان دیگر، مسئولانی که در زمان تصدی خود بدون مطالعه و در نظر گرفتن ملاحظات زیست‌محیطی و با پرهیز از شور و مشورت با سایر دستگاه‌ها و رویگردانی از کار تیمی، اقدام به ساخت و سازهایی از جمله راه‌ها و بزرگراه‌ها، ابنیه و اماکن، ادارات و سازمان‌ها و سایر پروژه‌های عمرانی کردند هیچ گاه فکر نمی‌کردند که روزی خدمت آنان به عکس تعبیر و تفسیر شود و ناخواسته موجبات ناامنی روانی عذاب هموطنان و تخریبی ناخواسته را از زیستگاه‌های حیات‌وحش تا محیط‌زیست شهری رقم بزنند و در این میان به طور کل «محیط زیست» قربانی شود. قربانی شدن محیط‌زیست که در پندار بسیاری از مسئولان مقوله قابل بحثی نیست چنین اوضاعی را صورت بخشیده که علاوه بر تهدیدات بسیار جدی و خطرناکی چون آلودگی هوا و ریزگردها، در حوزه کشاورزی و تغذیه هم زندگی هموطنان را با مخاطره مواجه کند. درست مانند فاضلاب خامی که منابع غذایی حوزه دریایی و بخش کشاورزی را به شدت آلوده کرده است.

حجت این مدعا دریای خزر است و اظهار نظر صریح دکتر پروین فرشچی، معاون محیط زیست دریایی سازمان محیط زیست که در اولین کنفرانس مطبوعاتی خود در خصوص آلودگی میکروبی آبزیان و تأثیر سوء این فرآیند مسموم بر زنجیره غذایی مردم هشدار داده و از ورود ۱۰۰ درصدی فاضلاب خانه‌های ساحلی حاشیه دریای خزر خبر داده بود. وی از دست رفتن اکوسیستم‌ها را از جمله تبعات ورود فاضلاب‌های خانگی به دریای خزر عنوان و خاطر نشان کرده بود که تداوم این مسئله موجب آلودگی‌های میکروبی خواهد شد و تأثیر قابل ملاحظه‌ای در کاهش آبزیان خواهد داشت و این شرایط موجب می‌شود زنجیره‌های غذایی تغییر کند. همچنین آلودگی‌های نفتی در محیط زیست دریایی جنوب کشور که باعث از بین رفتن آبزیان تزیینی و تغذیه‌ای در آب‌های شمال و جنوب کشور شده است. از این میان می‌توان به نابودی کامل ماهی خاویار در دریای خزر اشاره کرد که مجموع این پیامدهای منفی ضربات مهلکی بر اقتصاد کشور وارد کرده است.

در بخش کشاورزی نیز به اشاره‌ای کوتاه به آلوده بودن میوه‌جات، صیفی‌جات و سبزیجات در بخش کشاورزی که تأثیر گرفته از فاضلاب‌های خام صنعتی و خانگی هستند، بسنده می‌شود.

با این همه روز گذشته انتشار خبری از خانم شینا انصاری، مدیر کل دفتر پایش فراگیر سازمان محیط زیست مردم را تا حدی امیدوار کرد. وی با بیان اینکه راهنمای نحوه استفاده از فاضلاب تصفیه شده در کشاورزی تدوین می‌شود، گفته است: آنچه امروزه به عنوان بهره‌برداری از فاضلاب مطرح است، فاضلاب‌های بازچرخانی شده و تصفیه شده است و نه فاضلاب‌های خام و آلاینده محیط‌زیست که مولد انواع بیماری‌های مزمن و خطرناک برای انسان هستند. لذا بر اساس تصویب نامه سال ۸۶، مقرر شده تا استانداری‌های سراسر کشور با همکاری وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از آبیاری مزارع با فاضلاب تصفیه نشده جلوگیری به عمل آورند. بنابراین از آنجایی که «دردها کوه کوه می‌آیند و کاه کاه می‌روند» باید این اتفاق را به فال نیک گرفت و امیدوار بود که اقدامات بازدارنده وسیع از همین خبر آغاز شود. البته مشروط بر محقق شدن وعده‌ها! ان‌شاءالله